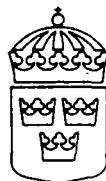

Försvarsutskottets betänkande

1988/89:FöU6

Marin ledning på ostkusten

1988/89
FöU6

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 1987/88:Fö428 (c) om utformningen av den marina ledningsorganisationen på ostkusten. Utskottet avstyrker bifall till motionen.

Bakgrund

I proposition 1986/87:95 om totalförsvarets fortsatta utveckling (bil. 6 s. 82) behandlades bl.a. vissa fredsorganisationsfrågor. Därvid uppgav försvarsministern att överbefälhavaren föreslagit att man redan i fred skulle införa en för flottan och kustartilleriet gemensam ledningsorganisation. Förslaget innebar att flottans och kustartilleriets regionala myndigheter skulle slås samman till en myndighet i södra Sverige resp. i Storstockholmsområdet i enlighet med den organisationsform som redan tillämpades i Göteborgsområdet och på Norrlandskusten. I propositionen begärde regeringen riksdagens godkännande av den nya organisationen med utgångspunkt från överbefälhavarens förslag. Utskottets majoritet stödde regeringsförslaget. Riksdagen följde utskottet (prop. 1986/87:95, FöU 11, rskr. 310).

Överbefälhavarens förslag innebar att nuvarande örlogsbaser, kustartilleriförsvar och bevakningsområden skulle upphöra och en ny organisation som avsågs benämnas marinkommando tillkomma. Staben för marinkommandot i Östra militärområdet avsågs lokaliseras till Muskö. Mobiliserings- och utrustningsavdelningar skulle dock finnas såväl på Muskö som på Rindö. Dessa avdelningar planerades få en sådan utformning att en funktionell och områdesvis mobilisering kunde säkerställas och en hög mobiliseringssäkerhet uppnås.

Motionen

I motion 1987/88:Fö428 (c) av Gunhild Bolander m.fl. (c) yrkas att riksdagen begär att regeringen låter utreda alternativ med två gemensamma integrerade marina myndigheter på ostkusten som var för sig har mobiliserings-, materielunderhålls- och fortifikationsansvar inom resp. område samt att den gemensamma taktiska ledningen av de marina stridskrafterna inom hela milo Ö utövas från gemensam ledningsplats på Tullinge.

Motionärerna pekar på att en sammanslagning av Stockholms kustartilleriförsvar med Vaxholms kustartilleriregemente (SK/KA1) i Vaxholm/Rindö

och Ostkustens örlogsbas (ÖrBO) på Muskö får som följd att ca 50 % av marinens alla krigsförband kommer att ledas av en myndighet från en enda plats (Muskö). Genom att samlokalisera denna ledningsorganisation med Sveriges största krigsreparationsvarv för örlogsfartyg i ett gemensamt berg på Muskö skapas enligt motionärerna en stor sårbarhet.

Den nya organisationen blir, anför motionärerna vidare, Sveriges i särklass största mobiliseringsmyndighet. I dag har, påpekar de, SK/KA1 och ÖrBO ansvar för 26 % resp. 14 % av marinens krigsorganisation, vartill kommer det mobiliseringsansvar som SK/KA 1 har för vissa arméförband. Den föreslagna sammanslagningen medför enligt motionärerna ökade svårigheter för den redan i dag inte problemfria mobiliseringsverksamheten vid dessa myndigheter. Dessutom gör en sådan sammanslagning det lättare för en angripare att hindra den viktiga mobiliseringen. Detta förhållande anser motionärerna vara det starkaste skälet för att inte genomföra den föreslagna organisationen.

Utskottet

Riksdagen godkände så sent som i samband med 1987 års totalförsvarsbeslut införandet av en sammanslagen organisation för flottans och kustartilleriets myndigheter i bl.a. Storstockholmsområdet (prop. 1986/87:95, FöU 10, rskr. 310). Utskottet avstyrkte i anslutning därtill motionsyrkanden syftande till en annan utformning av den marina organisationen i området än den av regeringen föreslagna. I huvudsak samma argument som framfördes för ett av dessa motionsyrkanden återupprepas nu som stöd för den nu aktuella motionen Fö428 (c).

Utskottet finner inte att det föreligger någon anledning för riksdagen att frångå sitt tidigare ställningstagande till förmån för inrättandet av en för flottan och kustartilleriet gemensam myndighet i Storstockholmsområdet. Motion Fö428 (c) bör därför avslås av riksdagen i den del den syftar till upprättande av mer än en marin regional myndighet inom området. Utskottet vill dock i detta sammanhang erinra om att det i underlaget för riksdagens ställningstagande i denna fråga förutsågs finnas avdelningar för bl.a. mobiliseringsverksamhet på Muskö och Rindö inom ramen för den nya organisationen, en lösning som synes ligga nära den som motionärerna åsyftar.

När det gäller motionärernas förslag att lokalisera den taktiska ledningen av de marina stridskrafterna inom Östra militärområdet till Tullinge vill utskottet peka på att överbefälhavaren i Försvarsmaktsutredning 88 (delrapporten Försvarsmaktens mark och byggnader i Stockholmsområdet s. 33-35) framför ett med motionärernas uppfattning sammanfallande förslag genom att förorda att staben för det nya marinkommandot på ostkusten skall förläggas till Tullinge. I överbefälhavarens utredning redovisas ett antal skäl som talar för en sådan lokalisering.

Utskottet konstaterar att det i underlaget för riksdagens tidigare ställningstagande i denna fråga förutsågs att Muskö skulle vara lokaliseringssort för staben för den nya myndigheten. Såsom framgår av det föregående har överbefälhavaren nu funnit skäl att föreslå Tullinge som den lämpligaste

lokaliseringen. Detta förslag övervägs för närvarande i regeringskansliet och kan även komma att behandlas av den nya försvarskommittén. Utskottet anser att riksdagen i det läget inte bör uttala en mening i denna fråga. Motion Fö428 bör därför avslås av riksdagen även i denna del.

1988/89:FöU6

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1987/88:Fö428.

Stockholm den 29 november 1988

På försvarsutskottets vägnar

Arne Andersson

Närvarande: Arne Andersson i Ljung (m), Roland Brännström (s), Ingvar Björk (s), Kerstin Ekman (fp), Gunhild Bolander (c), Iréne Vestlund (s), Björn Körlof (m), Barbro Evermo Palmerlund (s), Christer Skoog (s), Sven Lundberg (s), Hans Lindblad (fp), Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c), Paul Cizuk (mp), Karin Wegestål (s), Ingrid Hemmingsson (m), Björn Samuelson (vpk) och Marianne Andersson i Gislaved (s).

Särskilt yttrande

Gunhild Bolander och Ingvar Karlsson i Bengtsfors (båda c) anför:

I motion 1987/88:Fö428 (c) föreslås från centerpartiets sida att den gemensamma taktiska ledningen av de marina stridskrafterna inom hela Östra militärområdet skall utövas från Tullinge. Såsom framgår av betänkandet delas denna uppfattning av överbefälhavaren som i FU 88 föreslår att bl.a. staben för Östra marinkommandot skall lokaliseras till Tullinge. De välgrundade motiv som överbefälhavaren redovisar, inte minst i fråga om den minskade sårbarhet som följer av en sådan lokalisering, talar för att förslaget bör genomföras. Vi anser oss emellertid kunna godta att riksdagen inte nu uttalar sig till förmån för denna angelägna lokalisering eftersom frågan för närvarande behandlas i regeringskansliet och kan komma att övervägas i den nya försvarskommittén.

